

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.

Előfizetési ár:

Negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 kor., egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,
hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket

a kiadóhivatal

mérsékelt áron számít fel.

A királlyal, vagy a király nélkül?

A király álláspontját a törvényhozás alkalmával kötelességre hivatkozva a kormány is, a nemzet is. Mert különben az országgyűlés határozatát nem fogadjala a király, a királyszenesítés nélkül pedig nincsen törvény.

Erre tanít Herczeg Mihály egyetemi jogtanár, aki egyébként, legutóbb negyvennyolcas program alapján volt képviselőjelöltje Szeged első választókerületének. Ez a jogi oktatás a kormánypolitika egyik vezérlő orgánumban jelent meg és mindjárt előjárójából is megállapítjuk, hogy szóról-szóra igaz.

A tanítás mégis rendkívül meglepő, mert fájdalom, ahoz vagyunk szoktatva, hogy azok, akiktől a jog terén kell tanulnunk elveket, nem igen szokták az igazságot leplezetlenül kimondani.

Herczeg Mihálynak ezen tanítása a választói jogkiterjesztés kérdésének fejtegetése alkalmából jutott nyilvánosságra, de minket ezúttal a választói jog nem érdekel, inkább magával a kihirdetett princípiummal óhajtunk foglalkozni, — mert ez az elvezi a fundamentumát a király és a nemzet közötti kölcsönös jó viszony fönntartásának, tehát annak a nagy politikai misszióknak, melynek teljesítésére a mai kormány vállalkozott.

A nemzeti küzdelem oka éppen az volt, hogy ezt az elvet elfogadni nem akartuk. Azt mondtuk, hogy magyar vezényszót követelünk. E követelésünk teljesítése nélkül nem fizetünk adót, nem állítunk ujoncot, vagyis az országgyűlés nem szavazza meg a költségvetést és nem szavazza meg az ujonctörvényt. Világos demonstráció volt ez amellet, hogy a nemzet nem köteles figyelembe venni a király álláspontját a törvényalkotásnál, mert nemcsak akkor nincs törvény, ha a király nem szentesíti, — hanem akkor sincs, ha az országgyűlés nem szavazza meg.

Azzal tehát már tisztában vagyunk, hogy mikor *nincs* törvény, hogy nemcsak a király, hanem a nemzet is megakadályozhatja a törvényalkotást, ha a két alkotmányos tényező között az akarat nem *együttes*. Ellenben kevésbé tisztázott kérdés az, hogy amikor törvényt alkotnak, hogyan, miképpen kell a két alkotmányos tényező akaratát együttes akaratá tenni.

Ennek a problémának is meg vannak a maga formalitásai. A megoldás ügy lehetséges, ha a kormány előbb megismeri, kipuhatoja a nemzet akaratát, ezt Ő felségével a királlyal közli, s amennyiben valamelyik alkotmányos tényezőnek az akaratát eltér a másiktól, — itt is, amott is arra törekszik, hogy bizonyos módosítások által a két akarat egymással megegyezzen.

Annak a kormánynak, mely valamelyik kérdésben a két legfőbb akaratot egymással megegyeztetni nem tudja, le kell vonnia a konzekvenciákat és helyét más államférfiaknak kell átengednie.

Ez volna a két alkotmányos tényező megegyeztetésének legegyszerűbb elmélete. A gyakorlati élet ennek az elméletnek is, mint minden elméletnek kitekeri a nyakát; mert a nemzeti közérzést kipuhatolni nem éppen könnyű dolog, — mert olyan kérdés sohasem merülhet föl, mely mindeneket egyformán kielégít, az ország lakossága pártokra szakadozik és még magában a vezető politikai csoportokban is ezefelé ágazó vélemények birkóznak egymással.

Ez az oka annak, hogy mikor egy törvényalkotás elkészül, magát a javaslatot hét pecsét alatt őrzik mindaddig, míg legalább bent a parlamentben biztosítva nincs a javaslat sorsa. Ha a képviselőház többsége valamely javaslat részére megnyerhető, akkor azt úgy kell fogadni, mintha a nemzet akaratának megnyilatkozása volna és ilyenkor már csak a király előzetes hozzájárulását kell a javaslat részére kieszközölni.

Ugyde maguk a képviselők már *rend szerint* állást foglalnak olyankor is egy javaslat mellett, midőn még annak csak az alapelveit ismerik, midőn magát a javaslatot még meg sem ismerhették; mert az a bizalom, mellyel ők politikai vezéreik iránt viseltetnek, garancia nekik arra, hogy az elvek, melyekről már szó volt a javaslatban, helyesen fognak érvényesülni.

A végső eredmény az tehát, hogy a parlamenti többség akaratnyilvánítása rendszerint nem egyéb, mint bizonyos egyensúlyok, tehát a személyekhez kötött bizalom megnyilatkozása, — úgy, hogy mikor kicsinylően beszélünk arról, hogy a parlamenti többség nem elvi, hanem csak személyi politikát folytat, a kicsinylésünk alapos tévedés, mivelhogy igenis, a személyi kérdés nagyon is főfontosságú szerepen forog a nemzeti akarat megnyilvánulásánál.

Már most, ha így áll a kérdés előttünk, ne csodálkozzék senki azon,

ha Herczeg Mihály még tovább megy és egyenesen azt mondja, hogy a király álláspontját a kormány is, meg a nemzet is *köteles* elfogadni. Persze hogy köteles, mert ha a főntebb részletezett körülmények után el nem fogadja, már forradalmi helyzet következhetik csupán, amint ezt a nemzeti ellentállás napjában tapasztalni volt alkalomunk.

A nemzeti ellentállás előtt is ez volt az igazság s aki gondolkozó politikus, az így tudta ezt a multban is; de senki ezt megmondani vagy megírni nem merete, erre senkinek bátorsága nem volt. Aki ezt kimondta volna, azt mentem megkövezik vagy legalább keresztre feszítik.

Hogy most Herczeg Mihály nyilvánosan megírja, ez az idők jele és vagy azt jelenti, hogy a nemzet gondolkozóbb és értelmesebb lett azok után, amit a küzdelemben tanult, vagy azt jelenti, hogy azok, akik ma beszélnek a nemzethez, vakmerőbbek, mint a régiek voltak, mert most senki sincs, aki köveket szórjon és megfeszítést követeljen. Ám, bármi legyen is az indoka ennek a bátor szokimondásnak, kétség-telen igazolása ez az elmúlt rend politikájának és újabb elégtétel azoknak, akik hazafias állásfoglalásukért súlyos bántalmakat és sérelmeket voltak kénytelenek elszenvedni.

A közbiztonság emberei. Bihar vármegye közönsége még Tisza Kálmán idején a megye egyik hivatalnokának a működéséről elismerést s valami anyagi kitüntetést szavazott meg. A határozat fölment a belügyminiszterhez, ahonnan leérkezett rövid idő múlva, megemissitve. Tisza Kálmán azt izente benne a vármegyének, hogy a hivatali dolgok jól elvégezni nem érdem, hanem kötelesség.

Annak idején sok szó esett erről az évről pro és kontra. Ma is lehet róla beszélni. Hívégre a hivatali dolgok s kötelességek között vannak különbségek. Egyik hivatali embernek az a kötelessége, hogy bizonyos számokat bizonyos papírosokba beírja pontosan, a túlsó oldalon meg a másik hivatali embernek az tartozik a kötelességi köze, hogy az egészességét, a vérét, az életét áldozza a közeért, az életnek és a vagyonnak a biztonságáért.

Hogy az újpesti bankrablás tetteseit egy esendőritiszt ügyesség és pontosság juttatta az igazságszolgáltatás kezébe, a magyar csendőrség kiváló szolgálatiról léptenyomon lehet hallani az elismerő szavakat. A lapok kivétel nélkül kiemelik e közbiztonsági intézmény megbízhatóságát, értékes munkálkodását amely felé nem egy ízben nyúj-

ött már elismerést a külföld is. Az illetők, akik jól éjtartak a dolgukban, bizonyára kapnak elismerést a felső hatóságaitól is, ezzel azonban aztán vége van az egész dolgnak s napirendre térünk felette.

Kár pedig nagyon. E napirendre térés helyett azt is lehetne joggal kérzeni, hogy egy ilyen jól bevált intézmény, amely a megbízhatóságnak s a hozzáértésnek oly sokszor adja tanujelét, miért nem fejlesztünk s miért nem általánosítunk tovább? Mert annyi bizonyos, hogy a csendőrség létszáma csekély nem sporadik úgy, ahogy kellene s különösen az alföldi városok, köztük Szentes is, amelyek a külterületük közbiztonsági ügyeit szívesen bíznák a csendőrségre, nem kaphatnak belőle pénzszárazokat mellett sem, azon egyszerű oknál fogva, mivelhogy nincsen.

A csendőrség létszáma csekély, mert kevés a szolgálatra jelentkező. Ennek ismét az az oka, hogy a szolgálat nehéz, olykor, mint a daniói eset is, életveszélyekkel jár, szinte emberföltölti erőmegfeszítést kíván, ezzel szemben a javadalmazás alig számba vehető. Kétségtelenül nem olyan eszalagató javadalmazás, amely mellett önkéntes csapatokat a kellő számban toborozni lehetne ott, ahol már a fölvetél is bizonyos előzetes minősítéshez van kötve.

Pedig a közbiztonsági viszonyok nem kielégítők az országban, sem a hegyek között, sem az alföldi pusztákon. Nagyon sok helyről, ahol lenne kellene, hiányzik a csendőrség. És sok helyen ahol van is, nem képes kellőképp dolgozni, mert ahova lovasság kellene, gyalogság jutott. A lo ugyanis drága s nincsen rá pénz.

Nem arról van szó, hogy talán csendőrállamot csináljunk az országból. Azt nem óhajja senki. A csendőrségnek vannak árnyoldalai, amikről ő ugyan nem tehet. De nagyon gyakran használták fel különböző politikai erőszakosságok céljaira s hogy erre a célra egy csekélyes jövőben még több legyenek, mint amennyien vannak, nem kívánatos. De minden rendszer és intézmény csak addig olyan, amilyen, amíg a szervezetét meg nem változtatják. Ha ez sikerülne s a csendőrség szaporítása nyomán a közbiztonság elterjedne olyan elhagyott vidékekre is, ahol ma a vért és vagyonbiztonságot a nép vasvillái s puskái őrzik: az ilyen állami kiadás sokszorosan meghozná a maga gyümölcsseit. S ez a legkevesebb, amivel az állam a polgárainak tartozik.

Gróf Andrássy a jegyzőkért.

A magánmunkálatok dolgát csak nem hagyják nyugodni. Évről évre rendszeresen akad egy-egy ciszánt elcsélsége a jegyzőknek, aki vagy a sajátban, vagy valami ügyvédi kamarában feláll és a jegyzők magánmunkálatairól elszavalja a Kartagórol szülő klasszikus idézetet, kijelentve, hogy ennek is el kell történnie a föld színeről.

Az idén Nagy Ferenc képviselő vállalta magára ezt a szerepet. A pénzügyi bizottság csütörtök ülésében a belügyi költségvetést tárgyalták, s ekkor került szóba a jegyzői magánmunkálatok is. A kezdete a dolognak az volt, hogy Issekutz Győző a közigazgatási tisztviselőket el akarta tiltatni a pénzintézetekben való mellékfoglalkozástól, legyen az részvétel részvétel vagy szövetkezet. És miközben a honatyák ezen a kemény dión rágódáltak, egyszer csak közbeszólt Nagy Ferenc és odadobta a dobozatot a jegyzőknek. Ő ugyanis a megyei közigazgatás urainak pénzintézeti szereplésében semmi bajt nem lát, de ha már okvetlenül javítani akarnak a közigazgatáson, akkor tiltsák el a jegyző-

ket a magánmunkálatoktól. Ettől aztán rögtvest meg lesz mentve a haza, és boldog lesz a magyar.

A szövetkezetekben való szereplésről abban a véleményben vagyunk, mint a magánmunkálatokról. Nem hogy elítélendőknek találunk, de egyenesen kívánatosnak hirdetjük, hogy vajha a szövetkezeti eszmének a jegyzők lennének apostolai, nemkülönbön a megyei és járási körökben a takarékpénztárak igazgatói állásában ott láthatnók a főszabgabíró és főszabgabíró urakat. Jelen egyszerű a magyarázata, hogy ez miről lenne jó: a közigazgatás vezetői félre ezáltal oly független helyzetbe vennének, hogy az alkotmányosság megrendülése idején a felülgezés veszedelmének oda se néznének. Sőt nemcsak a saját személyüket védelmeznék meg minden komolyabb veszedelmtől, de kollégáik existenciáját is megmenthetnék bármely törvénytelen kormány üdözésétől. Hogy minő mértékben teljesíthetők a pénzintézeti szolgálatok, és miképpen egyesíthetők össze ezt a közigazgatási szolgálattal, az alárendelt részletkérdés, aminek a megoldásán már csak azért sem kell a fejünket törni, mert az mind szépen meg van oldva ama németországi városokban, ahol a polgármester rendszerint előnye vagy igazgatója a városi takarékpénztárnak is és ott éppen úgy parancsol, mint a városban. Poroszországban van a világ legjobb közigazgatása, ez nyílt titok, és ott van a legtöbb városi takarékpénztár, élén a polgármesterrel. Nos ha a porosz városok ennek dacára a legjobb közigazgatást polgári lakóhelyek, akkor a magyar városokat sem kell talán féltetnünk, hogy közigazgatásuk ettől romlik meg.

Ami pedig a községi szövetkezeteket illeti, ezek jövőjére egyenesen végtelenség vanék, ha a jegyzőket kizárnák belőlük. Éppen ellenkezőleg: semmi sincsen oly nagy szükség, mint egy érces szabályrendeletre, és ezzel kapcsolatban további intézkedésekre, amelyek részint megparancsolnák a jegyzőknek, részint lehetővé tennék nekik (munkaerjük felhasználásával), hogy a szövetkezeti ügyet felkarolják.

Hogy mit jelent falun a szövetkezet, arról városi embernek fogalma nincsen. A legnagyobb társadalmi baj a kisgazda életében az anyagi és szellemi ügyefogyottság s az ebből folyó általános tehetetlenség. Állithatunk akárhany gazdasági akadémiát és középiskolát, sőt akárhany földműveliskolát is, mindaddig, amíg a földművelők millióit meg nem tanítjuk az egymással való szövetkezésben rejlő erő fölsimerésre és felhasználására, addig az ország termelőképességét csak csigalépekben fogjuk előbbre juttatni. A földművelésügyi miniszter a megyeyel gazdasági egyesületek útján mindent megtesz, hogy a föld népet szövetkezetek alapítására bírja és egy évtized óta esak ugyan száz és száz különböző szövetkezet alakult, de az mind kevés. A föld népének szüksége van a termelési, fogyasztási és értékesítő szövetkezetekre, szükségese, hogy legyenek hitelszövetkezetek, teigazgassági, vajkiviteli, gyümölcsértékesítő, baromfi- és tojaskiviteli, iparnövénytermelő, gazdasági gépbeszerző és számtalan más szövetkezetek. Vannak is ilyenek, de ezrével kellene lenniök, akkor paradicsomkert lenne ebből a házból. Danának a területe akkora, mint a Tisza-Duna közötten fekvő négy vagy öt vármegyéé és mégis ez a kis ország a szövetkezeti révén csupán tejből, vajból, gyümölcsből és szalonnából bevesz évenként 400, azaz négyszáz millió koronát az angoloktól és a belgáktól. Fele annyit tehát, mint amennyit a mi egész 85-40 millió métermázsza föstermünk, a búza megér, Ha azonban a búzakivitelünket kassivitelük össze a dán melléktermények kivitelével, kiderül, hogy ezekből Dania kétszer annyit kap a külföldről, mint mi a híres búzánkól! Harmadnegyven év előt távolról sem volt ez így, sőt még akkor sem mikor már a rendkívül gyakorlati irányú dán népfőiskolák a gazdasági műveléségek reformálását évtizedekig hirdették és tanították, (egy, hogy ott által minden hatodik parasztagazda részesül gazdasági oktatásban.) Az igazai föllendülés csak akkor kezdődött, mikor

a dán földművelés a szövetkezetekben csoportosították és szervezték. Ennek csak mintegy 15 esztendeje és ennyi idő elég volt ahhoz, hogy a dánfaik a jól, gazdagodás és meglehetősen lételemelő jelenségeivel ejtsék honi utat a külső országbebi utazókat, akik tanulmányútaikon ott most egymást érik.

Tetszik ez a kép? Kívánjuk, hogy a magyar földművelő néposztály is ilyen sorba jusson. Szeretnők, ha a magyar östermelés is megkésztetné az évi terméket? Vagy legalább óhajjuk a mi fejlődésünket ezen az úton látni?

Mos, ezt nálunk éppen úgy meglehet csinálni, mint Dániában megcsinálták. De ehhez nálunk sem elég az elméleti és gyakorlati oktatás tökéletesítése, amivel Darányi oly hervadtatlan babókat szerzett. Ehhez az is szükséges, ha a falusi lakosság természetesen vezetője, a jegyzőt hozzuk abba a helyzetbe, hogy a falu társadalmi életének tevékeny tagjává válhasson. Vegyük le róla a nem jegyzőknek való géplés munkát terhet, kevesbitusk számát a sok haszontalan kimutatás készítésnek, főképpen pedig könnyítések az adókievés és végrehajtás körül tenné. Utóbbi alól teljesen fölmentvén őt. Akkor aztán csak egy ruzáló körülrendeletbe kerül és a jegyző a vármegyey gazdasági egyesület támogatásával minden községben megalakítja és életképessé teszi a megfelelő szövetkezeteket.

A belügyminiszternek abból a választából, amit a pénzügyi bizottságban kifogásolható tevé képviselőnek adott, reányünk lehet rá, hogy valamikor ennek is eljön az ideje Magyarországon. Andrássy gróf minden tekintetben igazat adott Nagy Eminek, aki Nagy Ferenczel szemben a jegyzőket védelmébe vette, rámutatva, hogy amíg a külföldön a kis existenciájú gazdasági szervezet a középirtokosság végzi, addig nálunk ma már csak a jegyzőkben bízhatunk. A belügyminiszter csak azt nem tartja helyesnek, ha oly gazdasági intézményeknél vállal állást valamely közigazgatási tisztviselő, amely fölött felügyeletet kell gyakorolnia, az őrszervezetekésség kimondását azonban a vármegyére bizza.

A jegyzői magánmunkálatokra vonatkozólag is tett kijelentés z belügyminiszter és pedig olyan irányban, amely a jegyzők érdekének minden tekintetben kedvez. A miniszter ugyanis a leghatározottabban kimondja, amit mi is mindenkor hirdettünk, hogy a jegyzői magánmunkálatok fentartása első sorban a községeknek áll érdekében, a falusi lakosságnak, amely nem mehet a maga aprócepcről ingatlan adásvételi ügyével a városba a jóval drágább ügyvedhez vagy közjegyzőhöz, ezek pedig nem különbözhetnek ki közből a falvaikba, mert ott meg nem élének.

Volt azonban a belügyminiszter kijelentési közt egy mondat, amit a jegyzők jól véssenek az emléktükbe és annak idején vonják le belőle a következtetést. Ugyanis Andrássy gróf azt is mondta, hogy a magánmunkálatok jódelmére a csekély fizetésükre való tekintetből is szükségük van a jegyzőknek. Nem lehetnek eléggé hálásak a jegyzők gondolat ilyenét beállítását, mert a miniszter szavaiból önként következik, hogyha nem fölsőleges jóvedelem többé a magánmunkálatok hozadéka, hanem a fizetés egy szükséges része, amely csak ezzel a pótlékkal válik a megéltetés alapjává (tartani lehet tőle, szót a miniszter, hogy e nélkül a községek nem kaphnak jegyzőket), akkor a miniszter nem kározhatik el többé ama kívánság elől sem, hogy jövőre a nyugdíjlat ne a esonka fizetés alapján vessék ki hanem a már anélkül is tulbecsült magánmunkálati jóvedelemnek egy részét legalább számitnak hozzá a fizetéshez és a nyugdíjigényt az így fő emelt nyugdíjalaphoz képest állapítsák meg.

A nyugdíjgy országos rendezésének előzetesén ennél örvedetesebb meglepetés valóban aligha érthette volna a jegyzői világot.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. november 5.

— Papi jubileum. Negyven éve, hogy Petrovics Somát, a helybeli evangélikus egyház érdemes lelkészét s a csanád-csongrádi evang. egyházmegye esperesét pappá avatták és — különös véletlen folytán — éppen most 25 éve annak, hogy Petrovics Soma a szentesi evang. egyház lelkései állását elfoglalta. Mi módon felelt meg ezen hosszú negyven év alatt Petrovics Soma, az eszményi gondolkosú férfiú az ő papi hivatásának; mi jele volt az elmúlt huszonöt év alatt a szentesi evangélikus egyháznak; ezt érdem szerint méltatni: nem lehet egy naphír szűkre szabott korlátai között a feladatunk. Ezúttal nem is az a célunk. Csak rá akartunk mutatni a tényre, hogy Petrovics Soma több mint egy emberöltőt töltött lemmár el a papi pályán, csak hírként atarjuk ezúttal regisztrálni, hogy kicsiny egyháza megmérvén az ő nagy érdemeit, a múlt vasárnapi presbitéri gyűlésén lelkes egyhangúsággal határozta el érdemes lelkéze: Petrovics Soma negyven éves papi és huszonöt éves szentesi lelképásztori működésének jubiléus megünneplését. A szép jubileumi ünnepséget ez évi december 1-re tervezik, mely napon az egyház új templomában, amely hogy felépült, örök hirdetője egy igazi lelkiatyja hervadhatatlan érdemeinek — diszközgyűlést tartanak, melyre az egyházakat, a hatóságokat és az egyesületeket is meghívják s amelynek egyetlen tárgya: a derék, életét hívei lelkigondozásának szentelő lelképásztor érdemeinek ünnepe, megörökítése, méltatása lesz. A diszközgyűlés után aztán este társas-lakomát rendez az egyház presbitériuma a jubiláló Petrovics Soma tiszteletére.

— Városi tisztviselői tanulmányúja. Ertesülésünk szerint a napokban László Vilmos dr. városi főorvos, Kálpagos Szabó Imre gazdasági tanácsnok, Csusz Béla főmérnök és táján Misztrik állatorvos külföldi útra indulnak, hogy különösen Németországban az ottani községvidék be rendezését tanulmányozzák. Kétségtelen, hogy az új országos szabályzat szerint Szentes város egy új, modern községvidék építésének kényszerre él körül és miután egy ilyen községvidék építése tetemes költséggel jár, mely csak akkor lesz hasznos befektetés, ha azzal mindazt a modern és az összes allati termékek feldolgozásához szükséges létesítményeket is összekötjük, melyek egy községvidék jóvédelmezőségét, biztosítják, a magunk részéről csak dicseréssel említhetjük a fentvázolt úttervet, amelynek révén az erre illetékesek a legalkalmasabb módon akarják a fontos kérdést tanulmányozni.

— Hegyi Antal lemet kívándorolni készű. Hegyi Antal volt csongrádi plobános a napokban egy pörös ügyében Szegeden időzött, a hol a Szegedi Híradó tudósítójának a következő nyilatkozatot tette: — Végtelenül szeretem Csongrád derék, jó magyar népet, de ezzel a hatvan estendődel a vállamon visszavágyom Amerikába és nem is nyugszom addig, míg vissza nem megyek. Amerikában szükségük van énreám a véreinknek, akiknek az érdekében meg sokat tehetek hatralévő éveim alatt. Római katolikus árvaházat és sárdát akarok létesíteni, erre ott nagy szükség van. Egy amerikai magyar milliomos és egy-két

főpap támogatnak tervem kivételében. — A laptudósítónak arra a kérdésére, hogy ha itthon megválasztának képviselőnek, vállalna-e mandátumot, Hegyi Antal kemény határozottsággal így felelt: — Sohasem vállalnék. Még és fél évig éltem Amerikában és a tengerentúli élet olyan hatással volt reám, hogy azóta nincs itthon egy nyugodt napom: folyton visszavágyom. Itthon mindjobbban aztem az élet nyűgét és nem találok meg azt a munkateret, mely lelkeimet kielégítené, Politika, kirápirás nem is nekem való már, mert én lelkész akarok maradni és mint lelkészre, Amerikában nagy miszió vár reám.

— A mindszenti munkásházak ügye napról-napra kedvezőbbé alakul. Eddig már mintegy kétszáz tulajdonossal kötötte meg a bizottság, telküknek a munkásházatelep céljaira való átengedése dolgában az adásvételi szerződést s csak huszonöt olyan telektulajdonos van még, akikkel távolléttak vagy más okok miatt a szerződést eddig megkötöni nem lehetett, de akik a telkeiket előreláthatólag át fogják engedni a háztelep céljaira. Mindössze tehát 5-6 gazda kerül olyan, aki képtelen áratok követel a telkéért, akikkel tehát semmiképpen sem lehetséges megegyezni. Ezekkel szemben — értesülésünk szerint — a hatóság a kisajátítási eljárás megindíthatását fogja szorgalmazni. Így hát ma már bizonyosra vehető, hogy ami után a mindszenti munkások immár két éve sóvárognak, — az ottani munkásházatelep most már mielőbb ki is fog épülni.

— A tanár mint kosztadó. A közoktatásügyi miniszter egy konkrét eset alkalmából körrendeletben figyelmzetteti a középiskolák tanárait, hogy diákoknak maguknál kosztra felvétele körül tapintatosanjárjanak el, kosztos diákok tartásáról lehetőleg tartózkodjanak, azonban ha ilyeneket mégis magukhoz vesznek, eljárásuk ne viselje magán az üzletesség jellegét. Továbbá megtiltja a rendelet, hogy egy-egy lakás és kosztáló négy tanulóval többet tarthasson.

— A jótékony nőegylet tea-estélyel. A szentesi jótékony nőegylet ez év téli évadjában is rendszeresen fogja a kaszinó termében a tea-estélyeit megtartani, melyek az előző években oly megszokott kellemes és bizalmas találkozó helyei voltak a családoknak. Egyelőre folyó hó 14-én, folyó hó 28-án és december hó 12-én tervezti a nőegylet a tea-estélyek tartását, melyekre a generalis meghívót a napokban küldi szét az egyesület elnöksége. Az estélyeket ez évben másor nélkül, kizárólag mint családias jellegű összejöveteleket tartják meg.

— Istentisztelet a külterületen. Papp Lajos református körlelkész f. hó 8-án, vasárnap délelőtt 9 órakor istentiszteletet tart a fabiansebestényi községi iskolánál, az azon lakó református híveiknek.

— A pluralitás ellen. A Mezőfi Vilmos országgyűlési képviselő vezetése alatt álló újjászervezett szocialdemokrata párt a múlt vasárnapon hat vármegye számos községében rendezett népgyűléseket, a pluralitáson alapuló választójogi törvénytervezet ellen, — ezek között Csongrádvármegyében is. Az értekezések és népgyűlések mindegyikéről táviratokat küldtek a kabinetiroda útján a királyhoz, melyben a pluralis választói jog szentesítésének megtagadását kérték.

— A Főrgeteg Imre viszonya. Főrgeteg Imrénél meg Borda Ferencnek, két csongrádi magyarnak közösen van egy darabka földjük, melyen az idén kukoricát meg tököt termeltek. Összel aztán kukorica-

törés után leszedték a tököt is; de bizony annak elfelezése közben úgy össze találtak különbözni, hogy igazságszolgáltatás okából ügyüket a szolgabíró elé kellett vinniök. Jó öreg Főrgeteg Imre a szolgabírói hivatal folyosóján várta, amíg rákerül a sor a közben hosszúkat, hegyeseket köpött a rövid száru pipa mögöl. Talán el is unta már a hosszas várakozást, mikor elhalad a folyosón az állatorvos és meglátva az öreg, rászól:

— No, Főrgeteg bátyám, hát kend mi járatban van itt?

Mire az öreg magyar tisztességűdön kapva ki szájából a pipát, így adja meg a feleletet:

— Hát, amit tán hallotta is doktor úr, a Borda sógorral kerültem némi tökvizonyba.

— Új csendőrrés. A szentesi csendőrszázparancsnoknak kiskundorozamai járásában fekvő Sövényháza Baksmajorban öt főből álló gyalog csendőrszót állított föl, amely már meg is kezdte működését.

— Új vendéglős a vasútnál. A vasúti állomás vendéglőjét a napokban új bérlő: Szeltmann Lajos vette át, aki Aradról költözött Szentesre és a vasúti vendéglőt ujjonnan, cainnal rendezi be. Utasok dieszírük máris, hogy az új vendéglős kitűnő és tiszta italokat mérsékelt áron szolgál ki vendégeinek és általában kiváló gondot fordít arra, hogy a közönség igényeit minden tekintetben kielégítse. Az új vendéglőst, aki különben is rengeteg bért fizet a vasúti vendéglőrt a városnak, készségeen ajánljuk mi is a nagy közönség szives figyelmébe.

— Betörések Mindszenten. A múlt héten volt mindszenti országos vásár éjszakáján betörők garzdalkodtak a közönségben, nagyban fekvő bűnös meaterségüket. Első látogatásuk éjjeli 11 óra körül Keresztény János eszéni koramájának szolt, ahol kifeszítették az ablakot és éppen behatolni készűltek, mikor az ott alvó Csikós János szegedi halász a zajra felébredt és kiszült, mire a betörők elináltak. Nem igen mentek azonban messzire, hanem feltörték Berger Jánosnak a közelben levő szatésüzletét, ott összeszedtek néhány korona készpénzt, 50 csomag dohanyt és néhány doboz szivarkát s ezzel odébb állva, Elek Ignác utcái szobájának ablakát kifeszítve, behatoltak a szobába, ahol pénzt keresev, a szekrényben volt ruhamezőket összerúrták s a ruhasebeket is kiforgatták — hlába. Kérre aztán ebből a közég, részöl a Szabadság-útcára vonulva, feltörték öv. Samu Istvánné hazának utcai ablakát s ott is széthányták a szekrény tartalmát, de innen is őrés készöl voltak kénytelenek elvonulni, mert fő pénzre vadástak. E végből még Korom Lajos és Berger Lajos szatésüzleteit tisztelték meg látogatásukkal. Miad a két helyen dohanyt, szivart meg pálinkát loptak, s olyan biztonságban dolgoztak, hogy még az ületek ajtóit is gondosan betámasztották maguk után. A károsultak másnap reggel jöttek rá a tolvajjárásra és rögtön jelentést is tettek a rendőrségben, mindez ideig azonban nem sikerült az ismeretlen tettesek nyomára akadni, akik különben a következő éjszakán Szegvára tették át garzdalkodásuk színterét, ahol hasonló módon kártették el több helyen valamerő betöréseiket.

— Téli mezőgazdasági tanfolyam. A szomszédos hódmezővásárhelyi földmivesiskolában — mint a korábbi években — ezen a télen is, január- és februárban, két hónapos mezőgazdasági tanfolyamot tartanak ismereteiket gyarapítani akaró és 16 ik életévüket már elért, vagy azon túlvölő gazdák, gardáljak és mezőgazdasági munkások részére. A tanfolyamban résztvevők annak idejére az iskola telepén teljesen ingyen és ellátásban részesülnek, csak ru-

háztatukról kell gondoskodniuk. Az elméleti oktatás az egész két hónapi tanfolyam alatt napi két órát vesz igénybe, a nap többi részében gyakorlatilag képeztetnek ki a gazdálkodás minden ágában, nevezetesen az állattenyésztés, növénytermelés, zöldségtermelés, szőlőmivelés, gyümölcsfanevelés, és ápolás körüli teendőikben, rossz időben pedig, mikor a gazdaságban kint nem foglalkozhatnak, apróbb bognármunkák végzésére, seprű és keféltetésre, meg kosárfonásra oktatják őket. Az igazgatóság minden résztvevőjétől a tanfolyamnak, a saját érdekében megkívánja, hogy bármi foglalkozáshoz állítja munkába, azt jó kedvvel és szorgalmasan végezze. A résztvevők rendelkezési képességének gyarapítása, raktár-, magtár- és terménykezelés el-sajátítása végett a majoros-gazda mellé felváltva beosztatnak, a tanfolyam civégzéséről pedig annak idején bizonyítványt kapnak. A tanfolyamra, az előrelátható tömeges jelentkezésekre való tekintettel, erkölcsi bizonyítvány felmutatása mellett, már most tanácsos beiratkozni. A keiratkozni akarók a földmivessiskola telepén naponta a reggeli órákban jelentkezhetnek. A tanfolyam, melyre az érdekeltek figyelmét ezennel felhívjuk, 1909 január 2-án kezdődik.

Szamárköhögés

könnyen elmulik a SCOTT-féle Emulsió használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsió

segt azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerre teszik, sőt tápereje is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módszer védjegyét — a balászt — kérjük figyelembe venni. Kapható a gyógyszerárterekben. 1—7

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 B.Ht.

Felelős szerkesztő: **BANFALVI LAJOS.**

Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke« nyomda.

Kanász N. Bálintnak,

a tiszai alsó árterben nyolc öl fűz-tűzifája eladó.

Értekezni lehet a tulajdonossal, I. kerület Klauzál-útca 36 sz.

Betegség miatt

egy fűszerüzlet
haszonbérbe

kiadó.

Tudakozódni a kiadóhivatalban.

„SZENTES és VIDÉKE“

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
KOSSUTH-UTCA (GÖRÖG-UDVAR.)
ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET
VALAMINT NYILTERI KOZLEMENYEKET A LEG-
JUTÁNYOSABBAN SZAMIT FEL.

Menyegzői

és

Báli meghívók, Fáncrendek

Diszokmányok

Könyvek, Folyóiratok,

Szalag-aranyozás

Diszmunkák több színnyomásban és

Gyászjelentések

Gyászszegélyű névjegyek

Izlésesen, olson és gyorsan készülnek.